

การเลี้ยงกระต่าย

โดย

นายบุญถม ไททยานุวัต

กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ

เมื่อเอ่ยถึงกระต่ายใคร ๆ ก็รู้จักว่าเป็นสัตว์ & เท้า หูยาว เลี้ยงดูก็ด้วยนม ตัวเท้าแมว จึงด้วยอาการกระโดด กระต่ายมักเป็นสัตว์ที่คนกลัวชวญกันเสมอในนิยาย ว่าเป็นสัตว์คู่กับดวงจันทร์ แต่กระต่ายมีโตมชีวิตแต่เพียงจะจงรักภักดี ต่อดวงจันทร์หรือสำหรับให้เรา ใต้ต้นกุ่มนั้นว่า มันเป็นสัตว์สำหรับประดับประดาความสวยงามแห่งธรรมชาติเท่านั้น ที่จริงมันมีประโยชน์แก่มนุษย์เรามากมาย เราไม่ต้องดูอื่นไกลเลย เพราะเหตุด้วยความอุดมสมบูรณ์แห่งพืชพันธุ์ ผลักให้นานาชนิดและด้วยดินฟ้าอากาศอันช่วยให้กระต่ายป่า ได้มีถิ่นร่วม อยู่บนพนาแผ่นดิน โดยเราด้วยการตอบแทนคนไทย ผู้เป็นเจ้าของ คือการเป็นอาหารอันโอชะแก่ชาวบ้านที่ขาดแคลนเนื้อสัตว์ นักเที่ยวป่าด่าสัตว์ มักจะมุ่งหวังเอากระต่ายเป็นเสบียงสัตว์

ชนิดหนึ่งซึ่งพอจะหาได้ในเวลาเดินทางเว้นไว้แต่ถ้าจะเดินทางเลยชุมพรลงไปจนถึงเขตต์แดน ท่านจะไม่พบกระต่ายป่าทางแถบนี้ ดังได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่ากระต่ายป่าของเรามีอยู่มากมายเพียงใด และคนไทยเราได้ใช้เนื้อกระต่ายเป็นอาหารกันอยู่แล้ว ท่านที่ยังไม่เคยรับประทานเนื้อ กระต่ายเลย ไม่ควร จะกระตาดใจ ควรจะหัดรับประทานเสีย เพราะมันเป็นเนื้อที่โอชารสไม่เลวเลย เมื่อกระต่ายป่ามีชีวิตอยู่ได้ตามธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีใครคอยดูแลเอาใจได้ ชวแต่ไปคอยดักคอยยิงเอามา ทำไมเราจึงจะเลี้ยงกระต่ายได้เป็นประโยชน์ไม่ได้ง่ายๆ เด่า ด้วยความรู้อีก เช่นว่าน เราอาจจะพากันเลี้ยงกระต่ายกันให้มาก ๆ เพื่อเพิ่มพูนเสบียงอาหาร ในยามที่ขาดของแพงนอกคอก เป็นการค้าครองชีพไปในตัวอีกอย่างหนึ่ง

ประโยชน์และความสำคัญ

ประโยชน์ของกระต่ายมีอยู่มากมายหลายประการ จะได้ชี้แจงไว้ดังต่อไปนี้:-

เนื้อใช้รับประทาน เนื้อกระต่ายใช้เป็น

อาหารได้อย่างดีไม่แพ้เนื้อสัตว์อื่น แกมยังมีรสชาติพิศดารออกไปอีก ท่านที่ยังไม่เคยรับประทานเชิญลองดู ทำสระเตี๋ยก็ได้ ทำสระตุกิด ฯลฯ อร่อยทงน ท่านต้องรับประทานดูจะรู้ว่าไม่เดาเดย เพราะเนื้อกระต่ายนั้นย่อย เคี้ยวได้ง่ายไม่ลำบากในการย่อย เนื้อที่นำรับประทาน อยู่ทั้ง ท่อน ขาอ่อน คู่ หลัง และเนื้อสันหลังของมัน

หนังและขนใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม ท

ให้ความอบอุ่นได้อีกอย่างหนึ่ง และทั้งเพิ่มความสวยงามให้ผู้สวม ได้ เป็นอย่างคอกกด้วยเครื่องนุ่งห่มเหล่านี้เหมาะแก่คนไทยเราทางดินแดนแถบเหนือในเวตาอากาศหนาว ผู้เขียนได้เคยเห็นเครื่องนุ่งห่มที่ทำขนในประเทศหนาวด้วยหนังสัตว์ขนกระต่ายมีดังดงาม หนังสัตว์ขนของกระต่าย ใช้บุส่วนของในของถุงมือ ให้ความอบอุ่นได้ดีไม่แพ้สัตว์อื่น ๆ นอกจากนั้นหนังและขนกระต่าย ยังทำเครื่องใช้อื่น ๆ อีกได้ ถ้าเราพากันเลี้ยง กระต่ายกันมาก ๆ หนังและขนเกิดเป็นวัตถุค้ำบ อาจส่งไป ขายต่างประเทศได้อีกอย่างหนึ่ง

ความสำคัญในด้านการแพทย์

คายเป็นสัตว์ที่ทำคุณประโยชน์ ให้แก่พลโลกมากมายในด้านการแพทย์ ประโยชน์ของมันมีค่ามากกว่าประโยชน์อื่น ๆ ของมันคล้ายกับว่ากระต่ายเกิดมากเพื่อ ยอมมอบกายถวายชีวิตให้แก่มนุษย์ และเพื่อสัตว์เดรัจฉานอื่น ๆ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของเพื่อนร่วมโลกโดยยอมเป็นสัตว์ทดลองต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) กระต่าย ใช้ เป็น สัตว์ ทดลอง เพื่อตรวจเชื้อโรคจากเสมหะ น้ำลาย หรือน้ำเหลือง น้ำหนอง จากแผลของคนหรือสัตว์ป่วยหรือตาย ซึ่งยังไม่ทราบว่าเป็นโรคใด

(๒) กระต่ายใช้เป็นสัตว์ ช่วยทำให้เชื้อโรคบางชนิดบริบูรณ์

(๓) กระต่ายใช้เป็นสัตว์ทดลอง กำหนดมรณะภยของเชื้อโรคหรืออวัยวะบางชนิดหรือเพื่อตั้งเดิมการเติบโตหรือกำลังพืช

(๔) กระต่ายใช้ในการทำวัคซีนและเลี้ยงเชื้อ "ไวรัส" ซึ่งไม่สามารถที่จะเลี้ยงในอาหารเทียมได้

(๕) กระต่ายใช้ในการวิจัย ในทางวิชา Serology

(๖) กระต่าย ใช้ ในการ ทำขี้ม รักษา และป้องกันโรคได้หลายชนิด

(๗) กระต่าย ใช้ ในการ ทดลอง ความบริสุทธิ ความปลอดภัยและกำลังของผลิตภัณฑ์ทางชีววิทยาต่าง ๆ

(๘) กระต่าย ใช้ ในการ ทดลอง และ ผลของอุทกวิทยาต่าง ๆ

ประโยชน์ในด้านการ กสิกรรม กระต่ายเป็นสัตว์ทกสัตว์ของเราควรจะได้เลี้ยงดูอย่างหนึ่ง เพราะกระต่ายเลี้ยงง่าย ไม่ต้องดูแลเอาใจใส่มากนัก มันสามารถเปลี่ยนพืชผลของชาวไร่ชาวนาให้กลายเป็นเนื้อหนังและขน ซึ่งอาจนำไปเปลี่ยนได้เป็นเงินตรา พืชผลที่ปลูกไว้โดยขายใคร ไม่ได้ ก็แบ่ง เขามาขายเข้าที่ของกระต่ายเสียบ้าง เมื่อเลี้ยงได้ขนาดเราก็ขายกระต่าย เขาเงินใช้หนี้ค่าพืชผลนั้นรวมทั้งกำไรซึ่งคล้ายดอกเบญจ กระต่ายเป็นสัตว์มดลูกตกโตเร็ว ไม่แพะเปิดไถ่ ทั้งอายุจระของมันก็ใช้เป็นปุ๋ยได้อีกด้วย ข้อที่ควรระวังมากสำหรับ กสิกร ที่เลี้ยงกระต่ายก็คือ อย่าได้ปล่อยให้เพื่อนบ้านเป็นอันขาด เพราะนอกจากประโยชน์ในด้านอื่นๆ อย่างอื่นดี แต่มันก็เป็นโทษมหันต์ โดยมันจะเป็นสัตว์รบกวนพืชไร่ของท่าน และเพื่อนบ้านอย่างร้ายกาจทีเดียว เหตุฉนั้นจึงควร

ที่ชาวกสิกรผู้เลี้ยงกระต่าย จะได้ทำที่เลี้ยงให้มันคงแข็งแรง อย่าให้ หูดหิน ไปออกตุกออกหูดานแท่งมาทำลายพืช

ประโยชน์ ในการ เลี้ยง กระต่าย หิดังบ้าน การเลี้ยงกระต่ายหิดังบ้านไม่จำเป็น ต้องใช้เนื้อที่กว้างขวาง เพียงเนื้อที่โคชขายคาบ้านของเราสักเพียงพอ กระต่ายให้ความเบิกบานสำราญใจ เป็นเครื่องผ่อนนอริยาบท หลังจากเด็กชักรักใจประจำวัน เติงก่งายคนในครอบครัวช่วยกันทำได้ทุกคน กระต่ายจะเป็นเครื่องประดับประดับบ้านให้รู้สึกดีชื่น ทำให้เกิดพศานามัยแก่ผู้เลี้ยง เพราะได้ทำงานกตางแจ้ง กระต่ายทำให้เพิ่มอาหารขมนในครอบครัว คือ อาจใช้เนื้อกระต่ายปรุงอาหารรับประทาน เป็นการช่วยหารายได้พิเศษในเมื่อเราไม่ใช่เนื้อของมัน เป็นการช่วยประหยัด เพราะมันช่วยกินกากมะพร้าว เศษผัก ฯลฯ ได้ไม่ต้องทิ้งเสียเปล่า ส่วนหญ้าสำหรับกระต่ายก็พอจะหาเพิ่มได้ ภายในบริเวณบ้านของท่านเอง นอกจากนี้อายุจระของมันยังใช้เป็น ปุ๋ย แก่พืชผัก หรือต้นไม้ ในบริเวณบ้านของเราได้อีก การเลี้ยงกระต่ายเป็นเครื่องมอดช่วยอบรม นิสัยใจคอ เด็กให้รู้จักการรับผิดชอบตรงต่อเวลา รู้จักกระหมัดกระหม่อมรยสัตว์ ทำงานด้วยมือ รักสัตว์

รุกราม มีความเมตตาการุณาเกิดขึ้น อัน
จะนำไปถึง ชิงอาชีพ ช่างหน้า ไม่ว่าจะทำงาน
ดังใด

ประโยชน์ส่วนรวม กระต่ายช่วยให้

การเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงขึ้น ขณะ
นี้กระต่ายตัวหนึ่งน้ำหนักราว ๒ ก.ก. ราคา
ตัวละ ๑๕-๑๖ บาท ตามตัวคิดเป็นเงิน
๑๕-๑๖ ด้านบาท ซึ่งเป็นเงินมีประโยชน์
สามารถหาชนได้เองในประเทศ

เปรียบเทียบ การเลี้ยงกระต่าย

กับสัตว์อื่น

กระต่ายเป็นสัตว์เด็ก เมื่อเราต้องการ
จะให้มันเป็นอาหารเราสามารถฆ่ากินเองได้โดย
ไม่ผิดกฎหมาย เช่นเดียวกับเป็ดไก่ กระต่าย
ตัวหนึ่งโตเนอมากไม่แพเนอเป็ดหรือเนื้อไก่ตัว
หนึ่ง กระต่ายเลี้ยงง่าย มีลูกดกมาก ระยะเวลา
เลี้ยงวันหนึ่ง ๆ ก็ไม่นาน ได้ประโยชน์
รวดเร็วเห็นทันตา ถ้าท่านจะเลี้ยงทั้งเป็ด
ไก่กระต่ายก็ไม่เพิ่มภาระการเลี้ยงดู หรือหมด
เปลืองออกไปอีกมากนัก กระต่ายตัวหนึ่ง
กินอาหารพอ ๆ กับไก่ตัวหนึ่งเท่านั้นเอง

ประเภทพันธุ์ กระต่าย

กระต่ายอาจ แบ่งแยกออก เป็นประเภท ๆ
ตามความเป็นอยู่ของมันและประโยชน์ที่ก่อให้เกิด

ให้แก่มนุษย์ เช่นเดิมแต่โบราณกาลมามนุษย์
เป็นผู้เอากระต่ายป่ามาเลี้ยงไว้จนเชื่อง แล้ว
ก็คิดทำการผสมคัดเลือก เอาแต่ตัวที่คมประ
โยชน์ตามความต้องการของมนุษย์ไว้ สืบพร
แผพันธุ์กันเรื่อยมา จนเราสามารถแยกกระ
ต่ายออกได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ประเภทพันธุ์เนอ กระต่ายประ

เภทนี้มุ่งไว้สำหรับให้เลี้ยง เอาเนอเป็นอาหาร
ตัวหนึ่งและชนเป็นวัตถุพลอยได้ รูปร่าง
ลักษณะใหญ่โต มีเนอมาก ฉะเพาะอย่างยัง
แถบต้นหลังและท่อนขายอ่อนคู้หลังของมัน กระ
ต่ายประเภทนี้เมื่อโตถึงขนาดน้ำหนักประจำ
พันธุ์ ตั้งแต่ ๒๕ ก.ก. ถึง ๓๒ ก.ก.

กระต่ายประเภทพันธุ์เนอเหล่านี้มีอยู่ประ
มาณ ๗ พันธุ์ด้วยกัน คือ:-

(๑) พันธุ์เฟลมมิคไจแอนท์ (Flemish
Giant) เป็นกระต่ายพันธุ์ใหญ่ที่สุด น้ำหนัก
ตั้งแต่ ๕ ก.ก. ขึ้นไป ตัวใหญ่ที่สุดหนักถึง
๑๒๕ ก.ก. เมื่ออายุ ๑๐ เดือน ตัวยาว
ตั้งเมตรวัดจากปลายจมูกจดโคนหาง

(๒) พันธุ์นอร์มันดี ไจแอนท์ (Nor-
mandy Giant) ประมาณ ๕-๖ ก.ก.